

רשומות

הצעות חוק

הכנסת

29 בינואר 2024

988

י"ט בשבט התשפ"ד

עמוד

הצעת חוק איסור העסקת עובדי הוראה ושליחת תקציב ממוסדות חינוך עקב הזדהות עם מעשה טרור או עם ארגון טרור (תיקוני חקיקה), התשפ"ד-2024 30

הצעת חוק איסור העסקת עובדי הוראה ושליטת תקציב ממוסדות חינוך עקב הזדהות עם מעשה טרור או עם ארגון טרור (תיקוני חקיקה), התשפ"ד-2024*

- תיקון חוק חינוך ממלכתי 1. בחוק חינוך ממלכתי, התשי"ג-1953 -
- (1) בסעיף 11א, אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:
- "(ג) על אף האמור בסעיפים קטנים (א) ו-(ב), רשות חינוך מקומית לא תשתתף בתקציב של מוסד חינוך מוכר לא רשמי, כולו או חלקו, אם ניתנה הוראה לפי סעיף 11ב:".
- (2) אחרי סעיף 11א יבוא:
- "אימתן תמיכה 11ב. השר, או מי שהוא הסמיך לעניין זה, רשאי להורות על בשל הזדהות עם טרור
- אימתן תמיכה בתקציב, באופן מלא או חלקי, של מוסד חינוך מוכר לא רשמי, אם הוכח להנחת דעתו כי במוסד מתקיימים או מתאפשרים גילויי הזדהות עם מעשה טרור או עם ארגון טרור או תמיכה בהם; בסעיף זה, "ארגון טרור" ו"מעשה טרור" - כהגדרתם בחוק המאבק בטרור, התשע"ו-2016² (להלן - חוק המאבק בטרור):".
- (3) אחרי סעיף 18 יבוא:
- "פיטורים על ידי 18א. (א) בלי לגרוע מהוראות כל דין, המנהל הכללי של משרד החינוך רשאי לפטר עובד הוראה המועסק על ידי המדינה, אם המנהל הכללי של משרד החינוך הוכח להנחת דעתו כי התקיים אחד מאלה:
- (1) עובד ההוראה עשה מעשה של הזדהות עם ארגון טרור בפומבי כמשמעותו בסעיף 24(א)(1) לחוק המאבק בטרור, פרסם קריאה ישירה לביצוע מעשה טרור או פרסם דברי שבח, אהדה או עידוד למעשה טרור, תמיכה בו או הזדהות עימו;

ד ב ר י ה ס ב ר

- כללי הצעת החוק נועדה להתמודד עם תופעה המתקיימת בבתי ספר שמתקיימים או מתאפשרים בהם גילויי הזדהות של עובדי הוראה, ולעיתים גם של הנהלת בית הספר, עם מעשי טרור או תמיכה בהם. תופעה זו מתקיימת על פי רוב בבתי ספר במזרח ירושלים, ויש בה משום הסתה של קטינים נגד מדינת ישראל לצד האדרה של טרוריסטים. השפעתה הרסנית וארוכת טווח, ובין היתר עשויה למצוא את ביטוייה במספר הרב של קטינים תושבי מזרח ירושלים המבצעים או המנסים לבצע פיגועים.
- כדי לנסות לצמצם את התופעה, מוצע לקבוע הוראות בכמה חוקים הנוגעים להעסקת עובדי הוראה

* הצעות חוק מס' פ/265/25 (מספר פנימי: 2200735) ו-פ/3079/25 (מספר פנימי: 2203342); הועברו לוועדה ביום י"א בסיוון התשפ"ג (31 במאי 2023).

¹ ס"ח התשי"ג, עמ' 137; התשע"ח, עמ' 828.

² ס"ח התשע"ו, עמ' 898.

- (2) עובד ההוראה הורשע בעבירת ביטחון חמורה או בעבירת טרור כהגדרתן בחוק המאבק בטרור.
- (ב) לא יפטר המנהל הכללי של משרד החינוך עובד הוראה לפי סעיף קטן (א) אלא לאחר שנתן לעובד הזדמנות להשמיע את טענותיו.
- (ג) עובד הוראה הרואה את עצמו נפגע מהחלטה לפטרו כאמור בסעיף קטן (א), רשאי לערור עליה לפני השר בתוך 21 ימים מיום שהומצאה לו החלטה.
- (ד) פוטר עובד הוראה לפי הוראות סעיף קטן (א)(1) או (2), תהיה המדינה, על אף הוראות כל דין, הסכם קיבוצי או חוזה עבודה, פטורה ממתן הודעה מוקדמת על פיטורים; העובד יהיה זכאי לפיצויי פיטורים לפי חוק פיצויי פיטורים, התשכ"ג-1963,³ וזולת אם בית הדין האזורי לעבודה קבע כי הפיטורים היו בנסיבות מיוחדות, שאינן מצדיקות מתן פיצויי פיטורים, כולם או חלקם.

תיקון חוק שירות המדינה (משמעת)

2. בחוק שירות המדינה (משמעת), התשכ"ג-1963,⁴ בסעיף 47(א) -
- (1) בפסקה (1), אחרי "היה אחראי במסגרת עבודתו" יבוא "או בחשד לביצוע עבירת ביטחון חמורה או עבירת טרור";
- (2) בפסקה (5), בסופה יבוא:
- "עבירת ביטחון חמורה" ו"עבירת טרור" - כהגדרתן בחוק המאבק בטרור, התשע"ו-2016.⁵

ד ב ר י ה ס ב ר

לפיטורים ולהתפטרות, התשס"א-2001, אולם הוא יהיה זכאי לפיצויי פיטורים, אלא אם כן הם נשללו ממנו בהליך משפטי בפני בית דין לעבודה.

סעיף 2 מוצע לתקן את סעיף 47(א) לחוק שירות המדינה (משמעת), התשכ"ג-1963, המסדיר השעיית עובד מדינה שהוגש נגדו כתב אישום בשל עבירות מסוימות, כך שגם הגשת כתב אישום נגד עובד המדינה בשל עבירת ביטחון חמורה או עבירת טרור, כהגדרתן בחוק המאבק בטרור, תאפשר את השעייתו משירות המדינה על ידי נציב שירות המדינה.

עוד מוצע להסמיך את המנהל הכללי של משרד החינוך (להלן - המנהל הכללי) לפטר, בהליך מינהלי ובכפוף לשימוע, עובד הוראה המועסק על ידי המדינה, אם העובד עשה מעשה של הזדהות עם ארגון טרור כמשמעותו בסעיף 24(א)(1) לחוק המאבק בטרור, התשע"ו-2016 (להלן - חוק המאבק בטרור). פרסם קריאה ישירה לביצוע מעשה טרור או פרסם דברי שבח, אהדה או עידוד למעשה טרור, תמיכה בו או הזדהות עימו, או אם העובד הורשע בעבירת ביטחון חמורה או בעבירת טרור כהגדרתן בחוק המאבק בטרור. עובד שפוטר בנסיבות כאמור, המדינה תהיה פטורה מלתת לו הודעה מוקדמת לפי חוק הודעה מוקדמת

³ ס"ח התשכ"ג, עמ' 136.

⁴ ס"ח התשכ"ג, עמ' 50; התשע"ט, עמ' 232.

⁵ ס"ח התשע"ו, עמ' 898.

(1) בסעיף 16(ב) -

(א) בפסקה (1), במקום "בעבירה שיש בה כדי לפגוע בבטחון המדינה" יבוא "בעבירת ביטחון חמורה או בעבירת טרור כהגדרתן בחוק המאבק בטרור, התשע"ו-2016⁷ (להלן - חוק המאבק בטרור)";

(ב) אחרי פסקה (4) יבוא:

"(5) הוכח להנחת דעתו של המנהל הכללי כי העובד עשה מעשה של הזדהות עם ארגון טרור בפומבי כמשמעותו בסעיף 24(א)(1) לחוק המאבק בטרור, פרסם קריאה ישירה לביצוע מעשה טרור או פרסם דברי שבח, אהדה או עידוד למעשה טרור, תמיכה בו או הזדהות עימו; בפסקה זו, "מעשה טרור" - כהגדרתו בחוק המאבק בטרור";

(2) בסעיף 18 -

(א) בסעיף קטן (א), במקום "(2), (3) או (4)" יבוא "(2) עד (5)";

(ב) בסעיף קטן (א1), אחרי "הלומד במוסד החינוך" יבוא "או בחדש לביצוע עבירת ביטחון חמורה או עבירת טרור כאמור בסעיף 16(ב)(1)";

(ג) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ג) פיטר בעל רישיון לפי הוראות סעיף קטן (ב) עובד חינוך שאישורו בוטל בשל הרשעה בעבירה כאמור בסעיף 16(ב)(1), או בשל הנסיבות המפורטות בסעיף 16(ב)(5), יהיה בעל הרישיון, על אף הוראות כל דין, הסכם קיבוצי או חוזה עבודה, פטור ממתן הודעה מוקדמת לפיטורים; העובד יהיה זכאי לפיצויי פיטורים לפי חוק פיצויי פיטורים, התשכ"ג-1963⁸, זולת אם בית הדין האזורי לעבודה קבע כי הפיטורים היו בנסיבות מיוחדות, שאינן מצדיקות מתן פיצויי פיטורים, כולם או חלקם."

ד ב ר י ה ס ב ר

אהדה או עידוד למעשה טרור, תמיכה בו או הזדהות עימו. כפי שמוצע לקבוע לגבי שלילת אישור בנסיבות אחרות לפי סעיף 18 לחוק פיקוח על בתי ספר, מוצע כי שלילת אישור בשל מעשה הזדהות כאמור תהיה טעונה התייעצות עם ארגון המורים המייצג את העובד.

בדומה להוראה המוצעת לעניין עובדי הוראה שהם עובדי המדינה בחוק חינוך ממלכתי, מוצע לקבוע כי עובד חינוך שפוטר על ידי בעל הרישיון לפי סעיף 18 לחוק פיקוח על בתי ספר בנסיבות כאמור - בעל הרישיון יהיה פטור מלתת לו הודעה מוקדמת על פיטוריו, אולם עובד החינוך יהיה זכאי לפיצויי פיטורים, אלא אם כן הם נשללו ממנו בהליך משפטי בפני בית דין לעבודה.

סעיף 3 חוק פיקוח על בתי ספר, התשכ"ט-1969 (להלן - חוק פיקוח על בתי ספר), מסדיר בין היתר העסקת עובדים במוסדות מוכרים שאינם רשמיים. מוצע לתקן את סעיפים 16 ו-18 לחוק האמור, שעניינם אימתן אישור העסקה של עובד חינוך או שלילת אישור כאמור על ידי המנהל הכללי, המוסמך לתת אישורים אלה, כך שבנסיבות שבהן רשאי המנהל הכללי שלא לתת אישור העסקה או לשלול אישור העסקה ייכללו גם אלה: העובד הורשע בעבירת ביטחון חמורה או בעבירת טרור, כהגדרתן בחוק המאבק בטרור; הוכח להנחת דעתו של המנהל הכללי שהעובד עשה מעשה של הזדהות עם ארגון טרור כמשמעותו בסעיף 24(א)(1) לחוק המאבק בטרור, פרסם קריאה ישירה לביצוע מעשה טרור או פרסם דברי שבח,

⁶ ס"ח התשכ"ט, עמ' 180; התשע"ח, עמ' 853.

⁷ ס"ח התשע"ו, עמ' 898.

⁸ ס"ח התשכ"ג, עמ' 136.

"שלילת תקצוב בשל הזדהות עם טרור
(א) על אף האמור בסעיף 6ג), השר, או מי שהוא הסמיך לעניין זה, רשאי להורות כי אוצר המדינה לא יישא בשכר הלימוד של תלמיד הלומד במוסד חינוך אחר, אם הוכח להנחת דעתו כי באותו מוסד מתקיימים או מתאפשרים גילויי הזדהות עם מעשה טרור או עם ארגון טרור או תמיכה בהם; בסעיף זה, "ארגון טרור" ו"מעשה טרור" - כהגדרתם בחוק המאבק בטרור, התשע"ו-2016¹⁰.

(ב) על אף האמור בסעיף 10א, השר, או מי שהוא הסמיך לעניין זה, רשאי להורות על שלילת השתתפות המדינה, כולה או חלקה, בתקציב מוסד חינוך שניתנו לגביו הוראות פטור, אם הוכח להנחת דעתו כי באותו מוסד מתקיימים או מתאפשרים גילויי הזדהות עם מעשה טרור או עם ארגון טרור או תמיכה בהם."

ד ב ר י ה ס ב ר

תמיכה בהם. עוד מוצע לקבוע כי שר החינוך יוכל לשלול השתתפות המדינה, כולה או חלקה, בתקציב מוסדות שניתנה בהם הוראת פטור לפי סעיף 5(א) לחוק לימוד חובה (מוסדות פטורים). כפי שהיא מוסדרת בסעיף 10א לחוק, אם הוכח להנחת דעתו כי במוסד מתקיימים או מתאפשרים גילויי הזדהות עם מעשה טרור או עם ארגון טרור או תמיכה בהם.

סעיף 4 מוצע לתקן את חוק לימוד חובה, התש"ט-1949 (להלן - חוק לימוד חובה), ולהסמיך את שר החינוך לשלול תקצוב ממוסדות לימוד שבהם לומדים תלמידים בחטיבה העליונה (כיתות י'-י"ב), כפי שמאפשר סעיף 6ג) לחוק זה, אם הונח להנחת דעתו של השר כי במוסד מתקיימים או מתאפשרים גילויי הזדהות עם מעשה טרור או עם ארגון טרור כהגדרתם בחוק המאבק בטרור, או

⁹ ס"ח התש"ט, עמ' 287; התשע"ז, עמ' 317.

¹⁰ ס"ח התשע"ו, עמ' 898.

בחוק מוסדות חינוך תרבותיים ייחודיים, התשס"ח-2008¹¹, בסעיף 5(ב), בסופו יבוא:
"ג) הש, או מי שהוא הסמיך לעניין זה, רשאי להורות כי המדינה לא תשתתף בתקציבו של מוסד חינוך תרבותי ייחודי, אם הוכח להנחת דעתו כי במוסד מתקיימים או מתאפשרים גילויי הזדהות עם מעשה טרור או עם ארגון טרור או תמיכה בהם; בסעיף קטן זה, "ארגון טרור" ו"מעשה טרור" - כהגדרתם בחוק המאבק בטרור, התשע"ו-2016¹²."

ד ב ר י ה ס ב ר

תמיכה בהם בסעיפי שלילת התקציב השונים; הבניית שיקול הדעת של שר החינוך בעניין זה (למשל האפשרויות העומדות בפניו אם הנהלת בית הספר טיפלה בתופעה); שקילה מחדש של שלילת תקציב ממוסד חינוך לפי חוק לימוד חובה בכל הנוגע למוסדות שבעלות רשות מקומית; הוספת שיקול בדבר קיומה של חומרה מיוחדת בשל היות העובד עובד הוראה להחלטת המנהל הכללי על פיטוריו של עובד כאמור לפי חוק חינוך ממלכתי או שלילת או אימתן אישור העסקה כאמור לעובד חינוך לפי חוק פיקוח על בתי ספר, וכן הוספת מנגנון של אישור היועץ המשפטי לממשלה לביצוע פעולות כאמור על ידי המנהל הכללי; קביעת תבחין להחלת ההוראות שנקבעו לעניין עובדי חינוך בסעיף 16 לחוק פיקוח על בתי ספר גם על עובדי שירות; צמצום ההוראות של שלילת הודעה מוקדמת לפיטורים בחוק חינוך ממלכתי ושל ביטול אישור העסקה לפי חוק פיקוח על בתי ספר, כך שיחולו במקרים של הרשעה בעבירת ביטחון או בעבירת טרור בלבד, ובמקביל שקילת הוספת סעיף שלילת פיצויי פיטורים במקרים אלה.

5 סעיף 5 מוצע לתקן את סעיף 5 לחוק מוסדות חינוך תרבותיים ייחודיים, התשס"ח-2008, שעניינו תקצוב מוסד תרבותי ייחודי, ולהחיל את ההוראות המוצעות לעניין שלילת תקצוב מוסדות חינוך גם על השתתפות המדינה בתקצוב מוסד חינוך תרבותי ייחודי. שר החינוך יהיה רשאי להורות כי המדינה לא תשתתף בתקציבו של מוסד כאמור, אם הוכח להנחת דעתו כי במוסד מתקיימים או מתאפשרים גילויי הזדהות עם מעשה טרור או עם ארגון טרור או תמיכה בהם.

בעת הכנת הצעת החוק לקריאה השנייה ולקריאה השלישית תדון ועדת החינוך, התרבות והספורט של הכנסת, בין היתר, באפשרות לקיים בדיקות ביטחוניות מטעם שירות הביטחון הכללי לעובדי הוראה כדי לשלול את קיומה של תמיכה בטרור ובסבירות ובמידתיות של ההסדר לשלילת תקציב ממוסד חינוך על רקע פעילות של הזדהות או תמיכה בטרור המתקיימת בו, לרבות אלה: הגדרה ברורה יותר של התנאי לשלילת תקציב עקב הזדהות עם מעשה טרור או עם ארגון טרור או

יוזמים: חברי הכנסת צביקה פוגל, עמית הלוי

¹¹ ס"ח התשס"ח, עמ' 742.

¹² ס"ח התשע"ו, עמ' 898.

